

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

MĚSÍČNÍ BULLETIN

2024

Energetika > EU 01

Z obsahu:

- Ceny energií a bezpečnost dodávek
- Budoucnost podpory z Modernizačního fondu v ČR
- Aktualizované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Od prvního ledna se předsednictví v Radě EU na příštích šest měsíců ujala Belgie. Mezi priority, na které se hodlá zaměřit, zařadila mj. pokračování Zelené dohody a spravedlivou transformaci. V této souvislosti jako předsedající země Rady EU zdůraznila význam obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů a potřebu navýšení investic do integrované evropské energetické sítě. Evropská komise v rámci posouzení návrhů vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu (NIKEP) konstatovala, že stávající a plánovaná opatření, předložená v revidovaných plánech, nejsou zatím k dosažení evropských cílů v oblasti klimatu a energetiky dostatečná. Analýza vnitrostátních plánů ukázala, že čisté emise skleníkových plynů by byly v roce 2030 o 51 % nižší než v roce 1990, což je méně než 55% cíl stanovený v evropském právním rámci pro klima. Komise proto členské státy vyzvala, aby své úsilí v oblasti snižování emisí skleníkových plynů zvýšily a připravily se na větší využívání obnovitelných zdrojů energie. Členské státy musí předložit finální aktualizované plány NIKEP do 30. června. Velvyslanci členských států se dohodli na částečném mandátu Rady k jednání o navrhované Platformě strategických technologií pro Evropu (STEP), která bude podporovat investice do kritických technologií v oblasti digitálních a hlubokých technologií, čistých technologií a biotechnologií v EU. Mandát nezahrnuje postoj k dodatečné finanční podpoře pro STEP, který bude záviset na konečné podobě revize víceletého finančního rámce na období 2021–2027. V lednu se hlasováním v Radě uzavřel postup přijetí dvou nařízení o postupném ukončení používání fluorovaných plynů (F-plynů) a dalších látek, které způsobují globální oteplování a poškozují ozonovou vrstvu. Obě nařízení budou nyní vyhlášena v Úředním věstníku EU a v platnost vstoupí 20 dní poté. Rada dále přijala svoji pozici k nařízení o zákazu produktů pocházejících z nucené práce na trhu Unie. Předsednictví má ambici dokončit interinstitucionální jednání ohledně tohoto nařízení ještě před koncem volebního období Evropského parlamentu.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měšic | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací
a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a
Freemimages.com.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)[CENY ENERGIÍ
A BEZPEČNOST
DODÁVEK](#)

CENY ENERGIÍ A BEZPEČNOST DODÁVEK

Před koncem roku 2023 se ministři členských států dohodli na dalším prodloužení doby použitelnosti tří již platných nařízení Rady pro mimořádnou situaci. Tato evropská legislativa byla přijata na základě čl. 122 Smlouvy o fungování EU na podzim roku 2022 v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině. Konkrétně se to týká:

Nařízení o posílení solidarity

Nařízení má jasný cíl, posílit vzájemnou solidaritu všech členských států a zlepšit koordinaci nákupu a přeshraniční výměny plynu. Výsledky z roku 2023 jasně dokazují význam těchto opatření. Vzájemná koordinace pomáhá snižovat vysoké ceny energií. V prosinci loňského roku stála 1 MWh plynu 34 EUR, což je 9x méně než v době, kdy vrcholila energetická krize. Podařilo se také snížit poptávku po energii. V letech 2022 - 2023 klesla spotřeba plynu o více než 18 %. Na začátku války na Ukrajině panovaly značné obavy, že si Evropa bez ruského plynu nebude schopná poradit. To se ale naštěstí nepotvrdilo. V říjnu loňského roku byly zásobníky plynu naplněny téměř z 99 %. V aktualizovaném nařízení o solidaritě

byl vypuštěn článek 10 o povinné účasti na agregaci poptávky. Nařízení o posílení solidarity bylo prodlouženo o další rok, to znamená do 31. prosince 2024.

Nařízení, které má za cíl urychlit zavádění energie z OZE

Toto nařízení definuje přesný rámec, který pomáhá urychlit zavádění výroby energie z obnovitelných zdrojů. Přispívá tak ke snížení závislosti na fosilních palivech z Ruska. Na úrovni EU je cílem, aby do roku 2030 pocházelo 42,5 % energie z obnovitelných zdrojů. Energie z obnovitelných zdrojů má také do budoucna pomoci, aby se EU stala soběstačnou a snížila svou závislost na dovozu. Ministři se shodli na prodloužení doby použitelnosti některých pozměněných ustanovení tohoto nařízení do 30. června 2024. Na rozdíl od zbývajících dvou nařízení pro mimořádnou situaci změny v tomto případě obnáší i jiné aspekty než pouhé prodloužení doby použitelnosti.

Nařízení, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu

Mechanismus korekce trhu na ochranu občanů a hospodářství před nadměrně vysokými cenami zavádí systém dočasných opatření, která mají zabránit prudkým nárůstům nadměrně vysokých cen plynu v EU, které by neodrážely ceny na světovém trhu. Ministři energetiky se dohodli, že toto nařízení bude prodlouženo do 31. ledna 2025.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DVANÁCTÝ SANKČNÍ
BALÍČEK VŮČI RUSKU

BUDOUCNOST
PODPORY
Z MODERNIZAČNÍHO
FONDU V ČR

DVANÁCTÝ SANKČNÍ BALÍČEK VŮČI RUSKU

Rada přijala v pořadí již dvanáctý sankční balíček vůči Rusku. Kromě aktualizovaného sankčního seznamu, který nově zahrnuje dalších 61 osob a 86 subjektů zapojených do podpory Ruské federace ve válce na Ukrajině, je balíček zaměřený především na uvalení dalších zákazů dovozu a vývozu, a také se snaží zabránit všem různým formám obcházení sankcí, ke kterým v minulosti docházelo.

S cílem omezit financování války byla v oblasti energetiky zavedená nová opatření, která zpřísňují dodržování mezinárodního cenového stropu stanoveného G7+ pro ropu. Nový postup by měl omezit obcházení cenového stropu ze strany Ruska, a to mj. důkladnějším sledováním prodeje tankerů do třetích zemí. Evropská unie v tomto ohledu úzce spolupracuje se státy G7, aby opatření měla co největší účinnost. Nově byl zaveden také zákaz dovozu zkapalněného ropného plynu (LPG), který postihne dovoz v hodnotě přes miliardu eur ročně (se zachováním právních účinků stávajících smluv nejvýše po dobu 12 měsíců).

Citelnou ztrátou pro Rusko bude zákaz dovozu diamantů. Podle odhadu získávalo každý rok cca **4 miliardy eur ročně**. Od začátku letošního roku platí embargo na přímý i nepřímý dovoz ruských diamantů do EU. Od 1. března se bude vztahovat také na nepřímý dovoz ruských diamantů zpracovaných ve třetích zemích. Kromě toho platí zákaz dovozu surovin pro výrobu oceli, výrobků zpracovaných z hliníku a dalších kovových produktů. Zavedeny byly další přísné kontroly na vývoz zboží dvojího užití a pokročilých technologií. Nově se zákaz vztahuje také na vývoz průmyslových produktů z EU, což má oslabit ruský průmysl, zejména vojenský.

Soubor sankcí zahrnuje také rozšíření seznamu osob, kterých se týká zmrazení majetku na území EU. Nově se vztahuje na více než 140 dalších osob a subjektů. Členské státy EU budou povinny přísněji monitorovat sankcionovaný majetek a zabránit obcházení sankcí.

EU deklarovala svoji připravenost nadále poskytovat Ukrajině významnou finanční, ekonomickou, humanitární, vojenskou a diplomatickou podporu, a to tak dlouho, jak bude potřeba. Sankce jsou nástrojem, který reflektuje postoj Unie nefinancovat válečnou ekonomiku Ruska a oslabit jeho vojenské a technologické schopnosti.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DVANÁCTÝ SANKČNÍ
BALÍČEK VŮČI RUSKU**BUDOUCNOST
PODPORY
Z MODERNIZAČNÍHO
FONDU V ČR**

BUDOUCNOST PODPORY Z MODERNIZAČNÍHO FONDU V ČR

O Modernizačním fondu jsme v předchozích číslech našeho bulletinu psali již několikrát. Pojdme se proto dnes zaměřit na stručnou rekapitulaci jeho dosavadního fungování a zároveň nastínit výhled do budoucna.

Hlavním cílem Modernizačního fondu je podpora investic do přechodu na klimatickou neutralitu členských států EU s nižšími příjmy, kam původně spadalo 10 zemí, konkrétně Česká republika, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Chorvatsko, Rumunsko a Bulharsko. Od letošního roku se podpora rozšiřuje o další tři země – Slovinsko, Portugalsko a Řecko.

Modernizační fond cílí svou podporu zejména na investice do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti, ukládání energie, modernizace energetických soustav (včetně potrubí a sítí) a rovněž se podílí na podpoře transformace tzv. uhelných regionů (v případě ČR Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj). Fond doplňuje ostatní nástroje podpory EU jako jsou evropské kohezní fondy nebo Národní plán obnovy. Za implementaci

Modernizačního fondu odpovídají jednotlivé země, které podporu přijímají na základě schválení Evropské komise.

Česká republika patří v čerpání prostředků z Modernizačního fondu mezi nejúspěšnější země. Za dva a půl roku existence získala prostředky ve výši **194 miliard Kč**. Jak v této souvislosti uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík, Česká republika díky Modernizačnímu fondu od roku 2021 snížila své emise o více než 2,5 milionu tun ročně, a to zejména prostřednictvím modernizace v odvětví teplárenství. Zároveň došlo díky podpoře výstavby téměř 800 nových velkých instalací ke zdvojnásobení instalovaného výkonu fotovoltaických elektráren v ČR na 2 076 MWp. Za dobu existence Modernizačního fondu bylo ve 23 výzvách schváleno 89 491 projektů s požadavkem na dotace ve výši téměř 60 miliard Kč.

Revize směrnice o obchodování s emisními povolenkami by měla pro Modernizační fond znamenat zejména navýšení alokace pro následující období. Dojde k navýšení dostupných prostředků zejména pro vybrané oblasti podpory, které budou reflektovat revidovaný Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu a z něj vyplývající potřebu navyšování podílu obnovitelných zdrojů, míry energetických úspor či cílené podpory nízkopříjmových domácností v souvislosti s rostoucími cenami energií. Pokračovat má

například i podpora sektoru teplárenství, kde již byly u Evropské komise obhájeny investice za téměř 60 miliard Kč a vzhledem k přetrvávající silné poptávce žadatelů se jen pro tento sektor počítá s alokací ve výši 100 miliard Kč, což představuje jednu pětinu celkového rozpočtu, kterou bude Modernizační fond mít v ČR.

Se zhruba stejnou částkou se počítá také pro odvětví nových obnovitelných zdrojů energie, kde Ministerstvo životního prostředí kalkuluje s dalšími investicemi ve výši až 70 miliard Kč, které mají napomoci splnění závazku národního cíle 10 GW nového výkonu fotovoltaických elektráren. V plánu jsou rovněž investice do dalších druhů obnovitelných zdrojů, zejména větrné, geotermální či vodní energie nebo na podporu akumulace. Výrazně má posílit podpora modernizace energeticky náročného průmyslu, kde již firmy předložily projekty za více než 34 miliard Kč a počítá se zde s celkovou alokací až 80 miliard Kč.

V rámci Modernizačního fondu se dále chystají novinky v podobě podpory modernizace veřejných sítí, včetně elektrizační soustavy či investic do tzv. zelených plynů jako jsou např. biometan a vodík. V letošním roce se plánuje vyhlášení výzev z Modernizačního fondu v celkovém objemu 45 miliard korun, přičemž pro následující roky 2025 a 2026 se počítá s rozpočtem ve výši zhruba 50 miliard Kč ročně.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NAŘÍZENÍ O OBALECH

NAŘÍZENÍ O OBALECH

Koncem prosince loňského roku byla v Radě dosažena dohoda (obecný přístup) ohledně návrhu nařízení o obalech a obalových odpadech. Tento obecný přístup bude sloužit jako mandát pro další jednání s Evropským parlamentem o konečné podobě tohoto právního předpisu.

Návrh nařízení se zabývá celým životním cyklem obalů. Cílem nových pravidel je řešit nárůst objemu obalových odpadů vyprodukovaných v EU, a to především předcházením vzniku obalů a podporou jejich recyklace. Komise navrhuje, aby se do roku 2040 odpad z obalů (na obyvatele na členský stát) snížil o 15 % oproti roku 2018. Řada navrhovaných opatření je přitom zaměřena na to, aby byly obaly do roku 2030 plně recyklovatelné. V zájmu řešení zbytečných obalů budou zakázány některé formy obalů, např. obaly na jedno použití pro potraviny, či miniaturní obaly v hotelech. Komise zároveň stanovuje požadavky na zajištění toho, aby obaly byly bezpečné a udržitelné.

Obecný přístup Rady usiluje o zajištění rovnováhy mezi zachováním ambicí omezit

vznik obalových odpadů a poskytnutím flexibility členským státům při provádění tohoto nařízení. Rada v zásadě zachovává většinu požadavků na udržitelnost všech obalů uváděných na trh i hlavní cíle navržené Komisí. S cílem posílit požadavky týkající se nebezpečných látek obsažených v obalech Rada vyzývá Komisi, aby do roku 2026 vypracovala zprávu o přítomnosti těchto látek v obalech a určila, zda mají tyto látky negativní dopad na opětovné použití nebo recyklaci materiálů nebo zda mají vliv na chemickou bezpečnost. Dále v obecném přístupu zachovává kritéria navržená Komisí pro definici opakovaně použitelných obalů. V této souvislosti zavedla minimální počet obrátek nebo cyklů. Nejnižší jsou u lepenky, a to vzhledem k odlišným vlastnostem tohoto materiálu.

Rada také posunula datum použitelnosti nařízení. To by mělo být použitelné 18 měsíců po jeho vstupu v platnost.

Evropský parlament přijal svoji pozici k návrhu nařízení o obalech a obalových odpadech na plenárním zasedání v listopadu loňského roku. Jednání o konečné podobě právního předpisu tak začne během belgického předsednictví.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ROZHODNUTÍ SDEU
KE KAPACITNÍMU
MECHANISMU
VE ŠPANĚLSKU

ROZHODNUTÍ SDEU KE KAPACITNÍMU MECHANISMU VE ŠPANĚLSKU

Na konci minulého roku byl před Soudním dvorem EU (SDEU) ve spojených věcech C-693/21 P a C-698/21 P projednáván zajímavý **případ, a to kasační opravný prostředek proti zamítavému rozsudku Tribunálu vydanému ve sporném řízení, v němž se dvě španělské energetické utility, EDP España SA a Natural Energy Group SA, domáhaly zrušení **rozhodnutí** Komise z listopadu 2017 ve věci státní podpory týkající se pobídky v oblasti životního prostředí ve prospěch španělských uhelných elektráren.**

Španělské království umožňovalo v letech 1998 – 2007 všem výrobcům elektřiny, s výjimkou OZE, získat podporu na garanci dostatečného výkonu v soustavě. Toto schéma, které odpovídá kapacitnímu mechanismu, bylo po roce 2007 nahrazeno odměnou za kapacitu. Dalšími změnami příslušných vyhlášek a nařízení došlo k úpravě režimu podpory v souladu s cíli

španělské energetické politiky a bezpečnosti dodávek. Podpora pak byla poskytována ve formě pobídek výrobcům elektřiny z uhlí, u jejichž elektráren byly provedeny ekologické úpravy za účelem dodržení emisních limitů. Do fungování tohoto režimu však vstoupila Evropská komise, která v roce 2015 zahájila šetření státní podpory na trhu kapacitních mechanismů v 11 členských státech. Ve vztahu ke Španělsku, které bylo mezi dotčenými státy, dospěla ve výše uvedeném rozhodnutí k závěru, že podpora spočívající v pobídkách pro výrobce elektřiny z uhlí za účelem zajištění dostatečného výkonu v soustavě není slučitelná s vnitřním trhem.

Žalobci ve své původní žalobě především namítali, že Komise své rozhodnutí nedostatečně odůvodnila, zejména ve vztahu k selektivnosti použitého opatření. Tribunál, jako soud prvního stupně, žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí Komise zamítl. Poukázal zejména na skutečnost, že při zahájení formálního vyšetřovacího řízení není Komise povinna odůvodňovat všechny skutečnosti, které ji vedly k úvodnímu posouzení případu.

Na rozdíl od Tribunálu dospěl SDEU při projednávání kasačního opravného prostředku k odlišným závěrům, pokud jde o otázku řádného odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise. Uvedl, že ačkoliv má posouzení Komise prozatímní povahu, „je tento orgán nicméně povinen jasně a jednoznačně uvést důvody, proč měl za to, že dotčené opatření může představovat státní podporu“. Z výše uvedeného důvodu pak SDEU věc uzavřel s tím, že zrušil nejen napadený rozsudek soudu prvního stupně, ale i samotné napadené rozhodnutí Komise o státní podpoře (pobídce v oblasti životního prostředí ve prospěch uhelných elektráren), které nespĺňovalo formální požadavky pro odůvodnění stanoviska Komise stran tvrzeného porušení pravidel státní podpory.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

BELGICKÉ
PŘEDSEDNICTVÍ

BELGICKÉ PŘEDSEDNICTVÍ

S příchodem nového roku předalo Španělsko předsednictví Rady EU na dalších šest měsíců Belgii. Ta představila šest priorit, na které se hodlá zaměřit: prosazování právního státu, demokracie a jednota EU; posílení konkurenceschopnosti; pokračování Zelené dohody a spravedlivá transformace; posílení sociální a zdravotní agendy; ochrana občanů a hranic; a v neposlední řadě prosazování EU na globální úrovni.

Z perspektivy energetiky a klimatu lze za klíčové oblasti označit především téma konkurenceschopnosti a ekologické transformace. V rámci dlouhodobé konkurenceschopnosti je zcela zásadní zajistit rovné podmínky pro všechny podniky (malé, střední i velké) a poskytnout tak spravedlivou soutěž pro všechny hospodářské subjekty. Belgie bude i nadále usilovat o posílení vnitřního trhu EU. Zvláštní pozornost pak bude věnovat hospodářské bezpečnosti, a to především v oblasti kritických technologií. Dále se bude snažit o posílení úlohy výzkumu, vývoje a inovací, zejména v klíčových odvětvích.

Podporovat bude i zvyšování zaměstnanosti a růst veřejných a soukromých a investic. Stejný důraz klade také na politiku soudržnosti, která je zásadním nástrojem dlouhodobých investic.

Zároveň se v současnosti čím dál častěji po celém světě objevují extrémní klimatické jevy a projevuje se tak naše zranitelnost vůči změnám klimatu. Transformace energetiky je proto jednou z hlavních priorit belgického předsednictví. Má pomoci zajistit cenově dostupnou energii a také spolehlivou bezpečnost dodávek energií. Belgické předsednictví je tak připraveno podpořit potenciál EU v oblasti energetické účinnosti a pokročit v rozvoji obnovitelných zdrojů. Ministři životního prostředí se na neformálním

zasedání proto potkali poprvé hned v polovině ledna. Projednávali již zmíněnou otázku všech možných rizik spojených se změnou klimatu. Diskutovali také o podmínkách, které jsou potřebné k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Dalším tématem jednání pak bylo oběhové hospodářství a problematika hospodaření se zdroji. Během belgického předsednictví jsou naplánována celkem dvě zasedání Rady ministrů pro životní prostředí, jedno v Bruselu a druhé v Lucemburku.

Belgické předsednictví v jeho závěru ovlivní červnové volby do Evropského parlamentu. Na projednávání návrhů s europoslanci tak bude vymezený čas jen do května. Po Belgii pak jako předsednická země má na řadu přijít Maďarsko.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KONFERENCE ŘEŠENÍ
ENERGETICKÉ
CHUDOBY V EVROPĚ

KONFERENCE ŘEŠENÍ ENERGETICKÉ CHUDOBY V EVROPĚ

Konference "Tackling Energy Poverty In Europe: Time To Renovate Buildings!" (Řešení energetické chudoby v Evropě: Čas renovovat budovy) se uskutečnila 24. ledna 2024 v sídle Výboru regionů v Bruselu. Sešli se na ní tvůrci politik, zástupci místních samospráv a regionů a zúčastněné strany, aby se zabývali naléhavým problémem energetické chudoby ve střední a východní Evropě.

Cílem této akce, pořádané v rámci projektu ComAct, bylo prozkoumat účinné strategie renovace bytových domů v regionu, a to vzhledem k tomu, že podle organizátorů konference – Buildings Performance Institute Europe (BPIE) – v roce 2023 čelilo v důsledku krize životních nákladů a rostoucích nákladů na energii až 41 milionů občanů EU problémům s řádným vytápěním.

Úvodní blok konference připravil půdu pro den plný podnětných diskusí a poskytl ucelený přehled o výzvách, jimž jako EU čelíme při

řešení energetické chudoby. Zmíněny byly především inflace, rostoucí náklady na energie a stárnoucí domy s vysokou energetickou náročností. Následující panely se věnovaly konkrétním souvisejícím tématům, přičemž první se zaměřil na tři pilíře pro zvýšení podílu renovovaných budov. Moderátorka Hanna Szemzo vedla panelovou diskusi, které se zúčastnili odborníci z organizací jako Habitat for Humanity Macedonia, EnEffect, ENOVA a Regulatory Assistance Project. V rámci diskuse zaznívaly především požadavky na dostatečnou motivaci ze strany státní správy a místních samospráv na renovaci budov, včetně finančních pobídek. Zmíněna byla také potřeba zajistit renovaci historického fondu budov, které jsou bohužel nejméně energeticky efektivní.

Po krátké přestávce na kávu přešla konference k první diskusi u kulatého stolu, která zkoumala způsoby, jak posílit místní a národní občanské aktivity. Účastníci si vyslechli postřehy Kestutise Kupsyse, člena EHSV, Eglé Randyté z městské stavební obnovy Vilnius a Adama Pustelnika, náměstka primátora města Lodž. Odpoledne pokračovalo druhým kulatým stolem, který se zabýval sladěním požadavků EU se skutečností v terénu. Mezi panelisty byli zástupci BPIE, CAN Europe, Metropolitního výzkumného institutu a Generálního ředitelství pro energetiku. Poté se konference přesunula ke třetímu kulatému stolu, který byl věnován

zkoumání způsobů financování energetické renovace v komunitách zatížených energetickou chudobou, které se zúčastnili odborníci z BPIE, EnEffect, Regionální energetické agentury severozápadního Chorvatska a organizace Funding for Future.

Konference zdůraznila význam společného úsilí o řešení energetické chudoby prostřednictvím renovace budov ve střední a východní Evropě. Komplexní program umožnil účastníkům proniknout do různých aspektů této problematiky a poskytl platformu pro smysluplný dialog a možná řešení. Organizátoři konference na závěr vyjádřili naději, že poznatky této a podobných debat pomohou zdárné implementaci nedávno přijaté směrnice o energetické náročnosti budov, která má potenciál pomoci řešit problém energetické chudoby.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKTUALIZOVANÉ
VNITROSTÁTNÍ PLÁNY
V OBLASTI ENERGETIKY
A KLIMATU

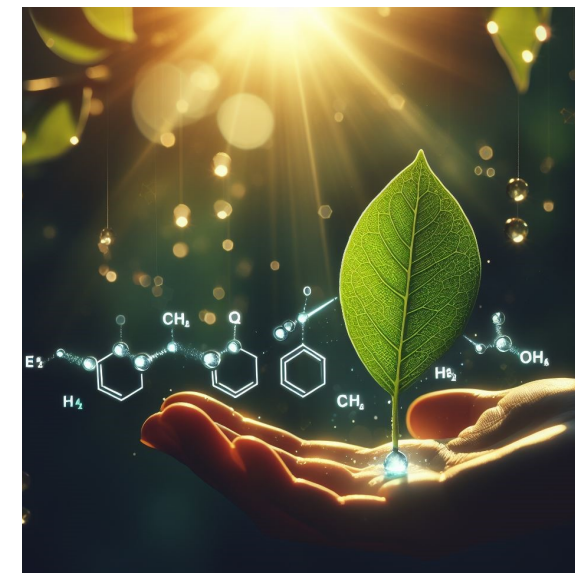
AKTUALIZOVANÉ VNITROSTÁTNÍ PLÁNY V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATU

Evropská komise **zveřejnila** dne **18. prosince 2023** sdělení, obsahující celounijní souhrnné posouzení toho, zda Evropská unie jako celek směřuje ke splnění cílů energetické unie a cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030. Dokument vychází z analýzy předložených návrhů aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, které měla Komise k dispozici k polovině loňského listopadu.

Z jakého důvodu členské státy aktualizují své vnitrostátní plány? Co je hlavním předmětem těchto revizí?

Evropská komise považuje vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu za základní nástroje, sloužící k tomu, aby členské státy předvedly, jaké konkrétní politiky a opatření hodlají provádět k dosažení cílů v této oblasti pro rok 2030. Cíle slouží k tomu, aby členské země umožnily přechod na čistou energii

a zajistily co nejvyšší míru energetické bezpečnosti a investic do evropského průmyslu. K jejich vypracování státy zavazuje Nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu. Vůbec první energetické plány byly předloženy v roce 2019 a následně prošly podrobným posouzením. Aktuální revize mají odrážet pokrok, nové výzvy a revizi evropského právního rámce pro klima, balíček Fit for 55, plán REPowerEU a Nástroj pro oživení a odolnost. Součástí analýzy je rovněž doporučení pro každou jednotlivou zemi z 21, které revizi předložily (své revidované plány zatím vůbec nepředložilo Bulharsko, Polsko a Rakousko, opožděně je předložily Belgie, Irsko a Lotyšsko). Vnitrostátní plány musí mimo jiné zajistit srovnatelnost a soudržnost politik a odrážet všech pět rozměrů energetické unie (dekarbonizace ekonomiky, energetická účinnost, plně integrovaný vnitřní trh s energií, energetická bezpečnost, solidarita a důvěra a výzkum, inovace a konkurenceschopnost). Do každého plánu by pak měl být zahrnut za každou z uvedených dimenzí úkol, cíl nebo příspěvek dotyčné země, a to včetně vnitrostátních politik k jejich dosažení. Finální verze plánů musí být předloženy do června 2024.

Jaké jsou hlavní závěry Komise k revidovaným plánům?

Komise konstatovala, že členské státy podnikly na základě návrhů svých plánů kroky správným směrem. Na druhou stranu stále zbývá velké množství práce ke splnění revidovaných cílů v oblasti energetiky a klimatu, obsažených v balíčku Fit for 55 a plánu REPowerEU. Stávající a plánovaná opatření, předložená v revidovaných plánech, nejsou zatím k dosažení evropských cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 dostatečná. Komise

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**AKTUALIZOVANÉ
VNITROSTÁTNÍ PLÁNY
V OBLASTI ENERGETIKY
A KLIMATU**

při analýze plánů zjistila, že čisté emise skleníkových plynů by byly v roce 2030 o 51 % nižší než v roce 1990, což je méně než holistický cíl stanovený na 55 %. Emise skleníkových plynů by se do roku 2030 snížily ve srovnání s rokem 2005 o 33,8 %, což neodpovídá nařízení o sdílení úsilí, kde je definován cíl ve výši 40 %. Komise dále považuje za nedostatečně ambiciózní opatření v oblasti obnovitelných zdrojů energie (OZE) a energetické účinnosti. EK spočítala, že členské země plánují dosáhnout 38,6% - 39,3% podílu OZE na jejich konečné hrubé domácí spotřebě energií, což je opět v rozporu s plánem stanoveným na 42,5% podíl, který je obsažen v revidované směrnici o OZE z loňského roku. Energetická účinnost by se měla podle směrnice o energetické účinnosti zvýšit o 11,7 %, ale podle revidovaných plánů se zvýší pouze o 5,8 %. Ambicióznější dále musí být také opatření v odvětví dopravy, budov, zemědělství, odpadu a pohlcování uhlíku.

Jaká je vyhlídka na dosažení klimatické neutrality a přizpůsobení se změně klimatu?

Komise potvrdila, že v Evropské unii i nadále pokračuje již třicetiletý sestupný trend čistých domácích emisí skleníkových plynů. V roce 2022 se oproti předchozímu roku snížily o cca 3 %, ale Unie zároveň upozorňuje, že současný

pokrok směrem k dosažení klimatické neutrality se zdá být nedostatečný. Opatření jsou nejvíce zapotřebí v oblastech vyžadujících výrazné snížení emisí, případně v těch, v nichž došlo v posledních letech ke zhoršení trendu (např. využívání půdy a lesních ploch). Tempo opatření se tak musí nadále výrazně zvyšovat. Komise dále konstatuje, že většina států nestanovila dostatečně podrobné politiky, týkající se hospodaření s vodou a dopadů sezónního nedostatku vody, jakož i politiky týkající se vlivu tepla, sucha nebo povětrnostních jevů na výrobu energie resp. její narušení. Po posouzení plánů tedy Komise konstatovala, že pokrok v oblasti přizpůsobování se změně klimatu je nedostatečný.

Jaká další zjištění analýza plánů přinesla ?

Komise uvedla, že v návrzích plánů je velmi odlišně řešena otázka energetické bezpečnosti. Vyzvala dále členské státy k předložení podrobnějších plánů na to, jak hodlají diverzifikovat své dodávky energie v souvislosti s omezením dovozu energií z Ruska. Problematicky se posuzovatelům jeví rovněž otázka flexibility a skladování energie. Členské státy by měly v této oblasti stanovit jasné cíle a komplexní regulační rámce. Dalším bodem, na kterém by měly státy zapracovat, je otázka dotací na fosilní paliva. Podle názoru

Komise je nezbytné, aby všichni členové EU vyvinuli společné úsilí s cílem stanovit co nejdříve jasný a důvěryhodný harmonogram pro postupné ukončení dotací, které neřeší energetickou chudobu nebo spravedlivou transformaci.

